

Imię i nazwisko pacjenta											
PESEL											

**FORMULARZ ŚWIADOMEJ ZGODY
NA WYKONANIE BADANIA TOMOGRAFII KOMPUTEROWEJ (TK) ZE ŚRODKIEM KONTRASTOWYM
LUB BEZ ŚRODKA KONTRASTOWEGO**

Badanie za pomocą tomografii komputerowej wykorzystuje promieniowanie rentgenowskie i powoduje napromieniowanie Pacjenta w czasie badania. Dawka promieniowania jest różna dla różnych badań, ale dopuszczalna dla diagnostyki. Należy pamiętać, że wpływ promieniowania na organizm nie jest obojętny – skumulowane dawki diagnostyczne mogą mieć działanie szkodliwe – jeżeli były wcześniej wykonywane badania z użyciem promieniowania (tomografia, zdjęcie rentgenowskie itp.) bądź Pacjent był leczony napromieniowaniem – należy ten fakt zgłosić personelowi medycznemu.

1. MOŻLIWOŚĆ WYSTĄPIENIA POWIKŁAŃ PO WYKONANIU TOMOGRAFII KOMPUTEROWEJ BEZ I/LUB Z KONTRASTEM

Przeciwwskazaniem do wykonania badań z użyciem promieniowania rentgenowskiego, w szczególności tomografii komputerowej jest ciąża, przede wszystkim ze względu na szkodliwy wpływ promieniowania rentgenowskiego na rozwój płodu i możliwość wystąpienia wad rozwojowych płodu i dziecka po urodzeniu. Badania u kobiety ciężarnej mogą być wykonane tylko w stanie zagrożenia zdrowia lub życia matki, za jej wiedzą i świadomą zgodą

Powikłania związane z wykonywaniem badania tomografii komputerowej:

a) skutki bliskie i odległe narażenia na promieniowania rentgenowskiego:

– każda ekspozycja diagnostyczna powoduje pochłonięcie określonej dawki promieniowania rentgenowskiego, co niesie za sobą ryzyko uszkodzenia płodu, oraz ryzyko uszkodzenia innych narządów (m.in.: rogówki gałek ocznych, gonad, tarczycy), nadto może wzrosnąć nieznacznie ryzyko zapadnięcia na choroby nowotworowe

– dawki są różne w zależności od rodzaju badania i badanej okolicy anatomicznej ciała, niektóre narządy (jak rogówka gałki ocznej, tarczyca, narządy rozrodcze) są szczególnie wrażliwe na promieniowanie rentgenowskie, należy je w miarę możliwości osłaniać osłonami osobistymi (osłony zawierające ołów)

– bardziej wrażliwe na pochłanianie promieniowania rentgenowskiego są dzieci i osoby w okresie dojrzewania, dlatego celowość tego typu badań radiologicznych u dzieci i osób niepełnoletnich musi być bardzo precyzyjnie określona, zawsze w miarę możliwości należy stosować osłony indywidualne

b) następstwa pozycji leżącej (np. wymioty, zachłyśnięcie się treścią pokarmową, zaburzenia oddychania, np. duszność)

c) powikłania związane z dożylnym podaniem jodowego środka kontrastowego:

- miejscowe reakcje uczuleniowe na jodowy środek kontrastowy [np. obrzęk, zaczerwienienie skóry, świąd] lub ogólnoustrojowe reakcje uczuleniowe na jodowy środek kontrastowy (np. zaburzenia kardiologiczne – arytmie, zaburzenia częstości tętna, ciśnienia krwi; zaburzenia oddechowe – duszność, obrzęk krtani, spastyczność oskrzeli; zaburzenia neurologiczne – zaburzenia świadomości, przytomności, utrata przytomności; mieszane – zatrzymanie krążenia i oddychania),

- powikłania mogą mieć charakter lekki, średni i ciężki, do zatrzymania krążenia i oddychania włącznie.

- powikłania mogą być wczesne (bezpośrednio po dożylnym podaniu środka kontrastowego) lub późne (niewydolność nerek, nefropatia pokontrastowa)

d) powikłania związane z dożylnym założeniem wenflonu i wynacznieniem środka kontrastowego poza żyłę

– uszkodzenie naczynia krwionośnego,

- zator lub zakrzep w naczyniu żylnym,
- rozwarstwienie naczynia żylnego i śródścienne podanie środka kontrastowego,
- lokalne zmiany zapalne w miejscu wynacznienia środka kontrastowego poza żyłę,
- zakrzepica żył powierzchownych i głębokich, powikłanie odległe –martwica tkanek miękkich.

2. TOMOGRAFIA KOMPUTEROWA Z PODANIEM ŚRODKA KONTRASTOWEGO

Badanie tomografii komputerowej może być wykonane bez lub z podaniem środka kontrastowego. Etapów badania (tzw. faz) po podaniu kontrastu może być kilka. Konieczne jest założenie dostępu żylnego (tzw. wenflonu). O konieczności podania kontrastu decyduje lekarz radiolog nadzorujący badanie, na podstawie danych klinicznych ze skierowania, wywiadu z Pacjentem i jego stanu zdrowia, oraz ewentualnych przeciwwskazań do podania kontrastu, a także oceny radiologicznej pierwszej fazy badania wykonanej bez kontrastu. Część badań tomografii komputerowej jest wykonywana bez podania środka kontrastowego. Środek kontrastowy jest najczęściej podawany dożylnie, czasami także doustnie, lub do innych przestrzeni (np. doodbytniczo, do przetok, do kanału kręgowego). Czasami zdarza się uszkodzenie naczynia żylnego związane z założeniem wenflonu, lub wynacznieniem środka kontrastowego poza żyłę. Zawsze w takich sytuacjach personel medyczny ogranicza skutki uszkodzenia naczynia lub wynacznienia kontrastu, oraz przeciwdziała lecniczo skutkom odległym pod postacią stanu zapalnego lub martwicy skóry. Środki kontrastowe w tomografii komputerowej są wydalane przez nerki. Określona grupa Pacjentów ma podwyższone ryzyko wystąpienia reakcji niepożądanych po dożylnym podaniu środka kontrastowego, jest to tzw. „Grupa o podwyższonym ryzyku”, jeśli Pacjenta dotyczy poniższy przypadek powinien zawsze powiadomić lekarza nadzorującego badanie, który podejmie decyzję o możliwości jego wykonania:

- ciąża, karmienie piersią,
- alergia na leki, pokarmy, surowice, pyłki, astma, POCHP (przewlekła obturacyjna choroba płuc), lub inne alergie,
- alergia na jodowe środki kontrastowe, w tym powikłania po poprzednich badaniach z kontrastem,
- zaburzenia czynności serca, układu krążenia, nerek, cukrzyca, alkoholizm,
- choroby neurologiczne, w tym padaczka, zaburzenia krążenia mózgowego, udary,
- podejrzenie lub rozpoznana nadczynność tarczycy, wole zamostkowe,
- obrzęk szyi spowodowany powiększeniem tarczycy (wole),
- rak szpiku kostnego (szpiczak mnogi) lub nadprodukcja specjalnych białek (paraproteinemii),
- choroby z autoagresji, nużliwości mięśni (miastenii),
- nadciśnienie spowodowane występowaniem guza chromochłonnego nadnerczy.

3. MOŻLIWOŚĆ WYSTĄPIENIA POWIKŁAŃ PO PODANIU ŚRODKA KONTRASTOWEGO

Środek kontrastowy jest zawsze substancją obcą dla organizmu, a więc mogącą powodować reakcje uboczne, które najczęściej są krótkotrwałe, przejściowe i przemijające, jednak w niektórych sytuacjach ich nasilenie jest większe i wymagają leczenia, bardzo rzadko występują reakcje o ciężkim lub zagrażającym życiu przebiegu. Reakcje te nie zależą od dawki podanego preparatu, są to bowiem reakcje typu alergicznego.

Działania uboczne po dożylnym podaniu środka kontrastowego mogą wystąpić natychmiast po podaniu lub później nawet do kilkunastu godzin po badaniu. Mogą mieć różne nasilenie (lekkie, średniego stopnia i ciężkie, do zatrzymania krążenia i oddychania i zgonu włącznie), oraz różny charakter: miejscowy (m.in. odczyny skórne, ból, pieczenie, swędzenie, wysypka, pęcherze, zaczerwienienie, obrzęk, sinica, stan zapalny, martwica) lub charakter ogólnoustrojowy z zakresu wielu układów, np. ogólne (m.in. złe samopoczucie, uderzenia gorąca, zwiększona potliwość, bóle i zawroty głowy, łzawienie oczu, nudności, wymioty, bóle brzucha), oddechowego (m.in. duszność, obrzęk języka, skurcz i obrzęk krtani, spastyczność oskrzeli), krążenia (m.in. arytmia, zwichły lub spadki ciśnienia, utrata przytomności, nagłe zatrzymanie krążenia i oddychania, zgon), nerwowego (m.in. drgawki, zaburzenia świadomości).Szczególne znaczenie mają powikłania z układu nerkowego, gdzie jodowe środki kontrastowe mogą powodować zarówno u osób chorych na nerki, jak i u osób zdrowych zaburzenia funkcji nerek w postaci ostrej niewydolności nerek lub tzw. nefropatii pokontrastowej. Stosowane obecnie w pracowniach jodowe preparaty niejonowe, niskoosmolarne ograniczają zarówno częstość jak i nasilenie występowania reakcji ubocznych, jednak nie eliminują ich

całkowicie. Bardzo ważnym elementem przygotowania do badania jest oznaczenie poziomu kreatyniny, oraz wywiad i kwalifikacja do badania. Radiolog nadzorujący badanie może nie wyrazić zgody na podanie kontrastu, jeśli Pacjent ma do tego bezwzględne przeciwwskazania. Nadto Pacjent każdorazowo musi wyrazić pisemnie świadomą zgodę na podanie środka kontrastowego i wykonanie badania tomografii komputerowej.

Zawsze o objawach jakiegokolwiek powikłania należy niezwłocznie powiadomić personel medyczny

4. OŚWIADCZENIA PACJENTA O STANIE ZDROWIA

W trosce o bezpieczny dla Państwa przebieg badania prosimy o rzetelne udzielenie odpowiedzi na poniższe pytania ankiety diagnostycznej do badania TK.

WAGA:..... WZROST	TAK	NIE
Informacje dotyczące ciąży i karmienia		
Czy jest Pani w ciąży?		
Czy karmi Pani piersią?		
Istotne dane medyczne przed wykonaniem badania TK z użyciem środka kontrastowego	TAK	NIE
Czy miała/miał Pan/Pani badanie z dożylnym podaniem kontrastu? (np. urografia, tomografia komputerowa)		
Czy po podaniu środka kontrastowego wystąpiły powikłania?		
Istotne dane medyczne przed wykonaniem badania TK	TAK	NIE
Czy miał/a Pan/Pani wykonywane zabiegi operacyjne? (Proszę wymienić – dotyczy okolicy badanej)		
Czy zdiagnozowano u Pana /Pani:	TAK	NIE
Astmę, POCHP (przewlekłą obturacyjną chorobę płuc)		
Chorobę z autoagresji (np. RZS, toczeń układowy, łuszczycę)		
Chorobę serca (np. nadciśnienie tętnicze, niewydolność krążenia, chorobę wieńcową, zaburzenia rytmu serca)		
Choroby układu nerwowego (padaczkę, udar, utraty przytomności)		
Niewydolność nerek (inną chorobę nerek)		
Dnę moczanową		
Szpiczaka mnogiego		
Nużliwość mięśni (miasthenia gravis)		
Nadczynność/niedoczynność tarczycy		
Cukrzycę		
Czy występują u Pana/Pani jakiegokolwiek uczulenia? W szczególności na jod lub leki ?		
Czy ma Pan/Pani skłonność do krwawień (skazę krwotoczną)?		
Czy przyjmuje obecnie Pan/Pani któryś z następujących leków:	TAK	NIE
Metformina		
Interleukina 2		
NLPZ		
Aminoglikozydy		
Beta - blokery		
Rozrzedzające krew		
Inne:		
Oznaczenie stężenia kreatyniny w surowicy lub szacunkowego wskaźnika przesączania kłębuszkowego (eGRF)		
WARTOŚĆ: kreatyniny.....eGRFDATA:..... podpis pacjenta/ lekarza.....		

Imię i nazwisko pacjenta										
PESEL										

5. OŚWIADCZENIE PACJENTA

W pełni zrozumiałam/zrozumiałem* informacje zawarte w tym formularzu .

Znane mi są możliwe powikłania związane z tym badaniem.

**Bez zastrzeżeń wyrażam świadomą zgodę na wykonanie badania
TOMOGRAFII KOMPUTEROWEJ**

z użyciem promieniowania jonizującego i dożylnie podanie środka kontrastowego

z użyciem promieniowania jonizującego bez dożylnego podania środka kontrastowego

oraz jego ewentualne zmiany lub rozszerzenia, które okażą się niezbędne w trakcie przeprowadzania zabiegu w razie wystąpienia niebezpieczeństwa utraty życia, ciężkiego uszkodzenia ciała lub ciężkiego rozstroju zdrowia.

.....

data *podpis pacjenta lub przedstawiciela ustawowego*

**Nie zgadzam się na proponowane mi badanie.
Zostałam poinformowana/zostałem poinformowany* o możliwych negatywnych konsekwencjach takiej decyzji dla mojego zdrowia i życia.**

.....

data *podpis pacjenta lub przedstawiciela ustawowego*

Podpisanie formularza przez pacjenta jest niemożliwe z powodu
.....
.....
.....
.....

.....

data *pieczętka i podpis lekarza /dyżurnego / kierującego*